

Blödningsrubbnig - Pre/Perimenopausal blödning

Bakgrund

Åren innan menopaus förekommer en förändrad hormonutsöndring från ovarierna och denna tid karakteriseras ofta av oregelbundna blödningar. Olika blödningsbesvär såsom oligomenorré, menorragi, kortare blödnings-intervall samt mellanblödningar kan förekomma.

Vanligtvis är det förändrade blödningsmönstret uttryck för ett normalt fysiologiskt åldrande av ovarierna.

I denna åldersgrupp bör man dock vara frikostig med utredning inklusive endometriabiopsi för att utesluta malignitet/premaligna tillstånd.

Orsaker

PALM-COEIN klassificering (enligt FIGO) • Strukturella orsaker (PALM): Polyp, Adenomyosis, Leiomyoma, Malignancy and hyperplasia • Funktionella/icke-strukturella orsaker (COEIN): Coagulopathy, Ovulatory dysfunction, Endometrial, Iatrogen, Not otherwise classified.

Utredning

- Uteslut graviditet och infektion.
- Hb och kontroll av järndepå om misstänkt anemiserande blödningar.
- Gynundersökning inkl. vaginalt ultraljud.
- Ev. hydrosonografi för att se fokala förändringar.
- Överväg hysteroskopi + fraktionerad abrasio om misstänkt fokal patologi.
- Ta cervixcytologi om ej nyligen taget.
- Ev. kolposkopi + px.
- Pipelleprov tas med fördel om:
  - Kvinna > 45 år
  - Kvinna ≤ 45 år
  - Med riskfaktorer för endometriecancer (övervikt, Tamoxifenbehandling, diabetes, hypertoni, nulliparitet, PCO, sen menopaus, östrogenbehandling utan samtidigt gestagentillägg, östrogenproducerande tumörer).
  - Om menometrorragi/mellanblödning inte svarat på hormonell behandling (eg. cykliskt gestagen).
- Vid tjockt endometrie kan man ge en gestagenkur (Provera 10 mg x1 i 10 dagar) och undersöka endometriet igen efter avstöttningsblödning. Informera pat. att ev. blödning ev. kan bli riklig. Patienten bokar själv tid till dagjouren efter blödning, alternativt 7-10 dagar efter avslutad

gestagenkur om ingen blödning framkallats. Om fortsatt avvikande endometrie efter avstöttningsblödning tas endometriebiopsi. Överväg hysteroskopi med riktad biopsi.

Behandling – efter funnen orsak!

Referenser

ACOG Practice Bulletin, Diagnosis of Abnormal Uterine Bleeding in Reproductive-Aged Women, Number 128, July 2012

Management of acute abnormal uterine bleeding in nonpregnant reproductive-aged women. Committee Opinion No. 557. American College of Obstetricians and Gynecologists. Obstet Gynecol 2013; 121:891–6.

Munro MG, Critchley HO, Broder MS, Fraser IS. FIGO classification system (PALM-COEIN) for causes of abnormal uterine bleeding in nongravid women of reproductive age. Int J Gynecol Obstet. 2011;113:3–13.

Regionala cancercentrum i samverkan, standardiserade vårdförloppet för livmoderkroppscancer.

Vid upptäckt av felaktig information eller länk, vänligen meddela faktaägare.